

Keskusvaalilautakunnan vaali toimikaudeksi 2025 - 2029

Khall 09.06.2025 § 171

Valmistelija Hallintojohtaja Kyllönen Pinja, puh. 044 7255223

Kuntalain 32 §:n 1 momentin mukaan toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta tai kuntalaissa muualla toisin säädetään.

Kuntalain 33 §:n mukaan valtuusto valitsee jäseniksi valituista toimielimen puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia. Heidät valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Yleisestä vaalikelpoisuudesta kunnan luottamustoimiin säädetään kuntalain 71 §:ssä. Sillä tarkoitetaan edellytyksiä, jotka henkilön on täytettävä, jotta hänet ylipäänsä voidaan valita kunnan luottamustoimeen.

Yleinen vaalikelpoisuus (71 §)

Yleisen vaalikelpoisuuden edellytykset ovat:

Henkilön kotikunta on asianomainen kunta. Kotikunta määräytyy kotikuntalain perusteella.

Henkilöllä on jossakin kunnassa äänioikeus sinä vuonna, jona vaali luottamustoimeen toimitetaan. Äänioikeudesta säädetään kuntalain 20 §:ssä.

Henkilöä ei ole julistettu vajaavaltaiseksi. Vajaavaltaiseksi julistaminen vaatii käräjäoikeuden päätöksen.

Yleistä vaalikelpoisuutta ei ole sidottu Suomen kansalaisuuteen. Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaiset sekä Islannin ja Norjan kansalaiset ovat samassa asemassa kuin Suomen kansalaiset. Muiden kuin em. maiden kansalaiselta vaaditaan, että hänellä on ollut kotikunta Suomessa yhtäjaksoisesti kahden vuoden ajan ennen vaalin toimittamista.

Äänioikeus kuntavaaleissa edellyttää, että äänestäjä viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta. Yleisen vaalikelpoisuuden ikävaatimusta sovelletaneen siten, että kunnan luottamushenkilöksi valittavan täytyy täyttää 18 vuotta viimeistään sinä päivänä, kun valtuusto tai muu valinnasta päättävä toimielin tekee valintapäätöksen.

Kunnan keskusvaalilautakunta

Vaalilain 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan kunnan keskusvaalilautakunta, johon kuuluu viisi jäsentä ja tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Jäsenistä valtuuston on määrättävä yksi puheenjohtajaksi ja toinen varapuheenjohtajaksi. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa (vuoden 2021 vaalit) esiintyneitä äänestäjäryhmiä.

Jotta kunnan keskusvaalilautakunnan jäsenet ja varajäsenet edustaisivat edellisissä kuntavaaleissa esiintyneitä äänestäjäryhmiä, se edellyttää, että kukin jäsen ja varajäsen edustaa eri äänestäjäryhmää. Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Tasa-arvolain soveltaminen

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentti:

Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Sukupuolikiintiö koskee kaikkia kunnan toimielimiä lukuun ottamatta valtuustoja, jotka valitaan yleisillä vaaleilla.

Luottamushenkilöiden vaali

Kuntalain 105 §:n mukaan vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisenä, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, sen korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seura vaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus kaupunginvaltuustolle esittää valittavaksi kaupunginvaltuuston toimikautta vastaaviksi vuosiksi 2025 - 2029 keskusvaalilautakuntaan:

- viisi jäsentä
- tarpeellisen määrän varajäseniä, kuitenkin vähintään viisi
- jäseniksi valituista valitaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Kvalt 16.06.2025 § 69
353/00.00.01.02/2025

Päätös Kaupunginvaltuusto yksimieleisesti hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen ja valitsi vuosiksi 2025 - 2029 keskusvaalilautakuntaan seuraavat jäsenet:

jäsen

varajäsen

Timo Heikkilä, pj.
Maila Juntunen
Ensio Pikkarainen, vpj.
Riitta-Maria Härkönen
Irmeli Aalto

Jorma Kyllönen
Tauno Harinen
Miia Ainasoja
Laura Rahko
Sointu Sallinen

Kaupunginvaltuusto yksimielisesti valitsi puheenjohtajaksi Timo Heikkilän ja varapuheenjohtajaksi Ensio Pikkaraisen.